

Vanhalla ja uudella sirkuksella on eri areenat

► Sirkus Finlandia on paaluttanut telttansa kuukaudeksi Auroran kentälle Helsinkiin. Se on sirkus perinteisimmillään. Tänä viikonloppuna alkaa myös Uuden jongleerauksen festivaali, joka on nyky sirkusta. Kumpikin panee arjen lait nauruksi, mutta mitä eroa niillä on?

Perinteinen sirkus

Areena Pyöreä, halkaisija 13 metriä. Ratsuväen upseeri Philip Astley alkoi järjestää ratsastusesityksiä Lontoossa 1768 pyöreällä areenalla, jossa keskipakovoima piti taitoratsastajat hevosen selässä vaikka seisten. Se on yhä perinteisen sirkusmaneesin malli.

Temput Tekninen taituruus maksimoidaan ja huiput kirjataan historiaan. Montako palloa jonglööri onnistuu pitämään ilmassa? Montako voltia ilma-akrobaatti heittää? 7-henkinen Wallendan perhe käveli 1947 pyramidimuodostelmana vaijerilla 15 metrin korkeudessa, mutta kaksi heistä putosi ja kuoli.

Välineet Sirkuspyörästä ilma-akrobaatin vaijeriin. Kuvia jonglööristä ja palloista on 4000 vuoden takaa.

Eläimet 1800-luvulla siirtomaavallat pullistelivat krokotiileilla ja tiikereillä. Eläinten suojelu kehittyi 1900-luvulla. Suomessa on vuodesta 1986 lähtien saanut käyttää vain kotieläimiä.

Show Sarja erillisiä numeroita. Jännitys nousee loppua kohti ja hengenvaaraakin on olemassa. Klovni höllentää tilanteen. Orkesteri on paikalla.

Kiertue 1800-luvulla amerikkalainen sirkus siirtyi teltoihin. Sirkus kiertää, koska katsojia ei kauan yhdessä paikassa riitä. Seurueet ovat kansainvälisiä.

Politiikka Perinteisesti erossa aatteista, mutta esimerkiksi Neuvostoliitossa sirkustaituri oli ylivoimaisen neuvostoimisen kuva.

Perinne siirtyy Euroopassa taidot ovat siirtyneet suvuissa ja 1700-luvulta periytyviä sirkusperheitä on yhä. Venäjän ja Kiinan kouluilla on kovat perinteet. Sirkuslajien historia on tuhansien vuosien takana.

Hattarat ja kimellys Kuuluu asiaan.

Ilma-akrobaatti Liina Aunola huimaa Sirkus Finlandian tämän vuoden kiertueella.

Ranskalainen Rémi Imér Laroussin esiintyy Uuden jongleerauksen festivaalilla.

Nyky sirkus

Uusi sirkus lähti omille teilleen 1970-luvulla ja areena on vapaa. Mittakaava on kadunkulmasta jäähalliin.

Teknisen taidon ja tarkan liikkeen lisäksi on tärkeää mitä sirkustaiteen keinoin sanotaan. Mitä kaikkea pallolla voi tehdä? Miltä ihmiskehon liike näyttää? Tempu saattaa olla pienikin ja erehdys osa esitystä.

Perinteisten lisäksi käytetään esimerkiksi videoita, kuvamanipulaatioita ja teknisiä trikkejä. Jongleerata voi valollakin. Pallosta on ehkä jäljellä vain ääni.

Ei juuri ole käytetty, mutta hevoset saattavat olla tulossa.

Esitys on kokonaisuus ja kertoo ehkä tarinan. Koko esityksen saattaa tehdä yksi jonglööri, tai se voi olla seitsemän nuorallakävelijän baletti. Teoksista on tehty partituureja.

Esimerkiksi suomalaisilla nyky sirkusryhmillä suurin osa esityksistä on muualla kuin kotimaassa.

Muokkautuu moneksi. Klovni on ikuinen totuuden torvi.

Uuden sirkuksen mukana syntyivät avoimet sirkuskoulut.

Ei ole tarpeen.

► Sirkus Finlandia Helsingissä Auroran kentällä 4.11 saakka. Uuden jongleerauksen festivaalin esitykset Ateneum-salissa (Kaivokatu 2) la ja su klo 15 ja Stoassa (Turunlinnantie 1, Itäkeskus) la klo 19.

Koonnut: MILLA AUTIO / HS
Kuva: CHRISTIAN WESTERBACK / HS